

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/153/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8317209172
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8317209172.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Straku a členov senátu JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Elišky Wagshalovej v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a. s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: I. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. C. R. XXX, XXX XX M. C. R., o zaplatenie 8922,03 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 9Csp/238/2017-69 zo dňa 04.04.2018 takto

rozhodol:

I. Potvrďuje sa rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, vo výroku o povolení splácať dlžnú sumu v mesačných splátkach a v súvisiacom výroku o trovách konania.

II. Stranám sporu sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol: „Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 2081,68 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne z nezaplatenej istiny 2081,68 eur od 29.8.2017 do zaplatenia v mesačných splátkach vo výške 70,- eur splatných vždy do posledného dňa v mesiaci počnúc od mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku až do zaplatenia pod stratou výhody splátok v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky riadne a včas.

V prevyšujúcej časti žalobu zamieťa.

Žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 a 5, § 54 ods. 2, § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 9 ods. 1 a 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z..

3. V odôvodnení uviedol, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzatvorená zmluva o úvere, ktorá je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 14000,- eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť v 120 splátkach vo výške po 192,06 eur mesačne. Zo strany žalobcu došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti celého úveru a žalovanému bola stanovená nová lehota na plnenie peňažného záväzku do 07.09.2017.

4. Zo žalobcom predložených listinných dôkazov mal súd za preukázané, že žalovaný v prospech žalobcu uhradil sumu 11.918,32 eur.

5. V zmluve o úvere absentuje údaj požadovaný zákonom o spotrebiteľských úveroch v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) a to údaj o termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. V zmluve je uvedený iba počet splátok a výška mesačnej splátky. V zmluve nie je taktiež uvedená konečná splatnosť úveru.

spotrebiteľský úver je potrebné podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch považovať za bezúročný a bez poplatkov.

6. Žalovaný je tak na istine úveru povinný zaplatiť ešte sumu 2081,68 eur (14000,- eur - 11918,32 eur) teda sumu, ktorá mu bola zo strany žalobcu reálne poskytnutá. Súd v tejto časti uplatnený nárok považoval za dôvodný a žalovaného zaviazal na zaplatenie tejto sumy.

7. Vzhľadom na výšku priznanej pohľadávky a žiadosť žalovaného, jeho súčasnú finančnú situáciu, príjem a vyživovaciu povinnosť, súd povolil žalovanému uhradiť dlžnú sumu žalobcovi v pravidelných mesačných splátkach vo výške 70,-eur mesačne tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, pod hrozbou straty výhody splátok. Žalovaný na pojednávaní predložil výplatnú pásku za obdobie 3/2018, z ktorej je preukázaný čistý príjem vo výške 411 eur, platobný doklad SIPO, z ktorého vyplýva, že platí za plyn 66 eur. Z výpisu z účtu za rok 2017 PSS vyplýva, že mesačne žalovaný vkladá 114 eur na medziúver.

8. O trovách konania v danej veci súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 2 CSP.

9. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

10. Proti rozsudku, a to proti výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, proti výroku o povolení splácať dlžnú sumu v splátkach podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Namietal, že v bode 5.3. úverovej zmluvy je stanovená doba trvania a termín konečnej splatnosti úveru, a to nasledovne: „Klient sa zaväzuje, že celý Úver s príslušenstvom bude uhradený do 120 mesiacov odo dňa podpisu Úverovej zmluvy, čím je určená doba trvania zmluvy, pričom banka vykoná poslednú splátku v deň uvedený v bode 5.2. posledného mesiaca tejto lehoty, t. j. v 25. deň kalendárneho mesiaca, čím je zároveň určený termín konečnej splatnosti.“ V spojení s ustanovením § 122 ods. 2 OZ, je možné určiť termín konečnej splatnosti úplne presne, t.j. konkrétnym časovým okamihom. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere sú aj obchodné podmienky banky (VOP), a teda niektoré z náležitostí, ktoré má v zmysle právnych predpisov zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať, sú v samotnom texte zmluvy o úvere a ďalšie náležitosti sú vo VOP. Počet a termíny splátok istiny aj úrokov sú rovnaké a sú určené termínom splatnosti anuitnej splátky. Uvedené platí aj pre údaj o výške splátky. Banka bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere poskytne spotrebiteľovi výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, ktorá uvádza splátky, ktoré sa majú zaplatiť, a lehoty a podmienky ich úhrady vrátane rozpisu každej splátky s uvedením amortizácie istiny a úrokov vypočítaných na základe úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru. Informáciu, že splácanie spotrebiteľského úveru prebieha formou mesačných anuitných splátok a že rozdelenie splátok na istinu a úroky úveru obsahuje amortizačná tabuľka, banka klientovi poskytuje už v rámci poskytovania informácií pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere prostredníctvom formulára pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere. Na podporu svojich argumentov poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 22. februára 2018 č.k. 3 Cdo 146/2017. Priznaním možnosti plnenia dlhu v splátkach postupoval súd v rozpore so zákonom. Takéto rozhodnutie súdu by bolo motiváciou pre klientov banky, aby porušovali svoje zmluvné povinnosti, pretože ich porušením v konečnom dôsledku získajú nižšiu splátku (v zmysle rozhodnutia - 70 EUR), ako pôvodne zmluvne dohodnuté (zmluvne dohodnutá výška splátky - 192,06 EUR). Splatenie len priznanej istiny bude trvať neprimerane dlho, a to takmer 3 roky. Súd nedostatočne zistil skutkový stav, nakoľko svoje rozhodnutie obmedzil výlučne na vyjadrenie žalovaného, ktorý navyše na pojednávaní predložil len jednu výplatnú pásku, platobný doklad SIPO, výpis z účtu za rok 2017 PSS, ktorý žalobca nepovažuje za nevyhnutný výdavok, pričom ho žalovaný ani len nešpecifikoval. Predložené listinné dôkazy nedeklarujú, že má žalovaný príjem a výdavky len v tejto (rovnakej) výške každý mesiac. Čo sa týka výdavkov na bývanie, tieto môže žalovaný zdieľať s rodičom, s ktorým býva. Žalovaný neuskutočnil počas celého súdneho konania ani jednu úhradu. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe v plnom rozsahu a zaviazal žalovaného uhradiť dlžnú sumu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň žalobcovi priznal náhradu trov konania aj náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplatených súdnych poplatkov.

11. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že rozsudok považuje za správny. Nemal možnosť ovplyvniť znenie zmluvy. Úver je pre absenciu zákonných náležitostí bezúročný a bez poplatkov. Žalovaný je v nepriaznivej finančnej situácii, jeho príjem predstavuje 500 Eur mesačne, Prvej stavebnej

sporiteľni uhrádza 179 Eur mesačne. Prednedávnom sa rozviedol a má vyživovaciu povinnosť voči synovi vo výške 100 Eur. Keďže nemá dostatok prostriedkov, bývalej manželke uhrádza len 50 Eur. Žalovaný býva s matkou, na domácnosť prispieva 70 Eur mesačne, za plyn platí 66 Eur. Nemá žiadne úspory.

12. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa zásad uvedených v § 379 až § 381 zákona č. 160/2015 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), bez nariadenia pojednávania. Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku bolo zverejnené na úradnej tabuli súdu ako aj na webovej stránke.

13. Podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej len „ZoSÚ“) zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

14. V súvislosti s údajom podľa ust. § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. a rozsudkom Súdneho dvora vo veci C-42/2015 Home Credit Slovakia, a.s. a Klára Biróová odvolací súd poukazuje na priamy účinok smerníc. Otázka priameho účinku smerníc sa vo všeobecnosti v podstate týka vymedzenia podmienok, za ktorých vnútroštátne orgány môžu určitú normu práva Únie aplikovať priamo, bezprostredne, na prípad, ktorý riešia.

15. Vzhľadom na existenciu ustálenej judikatúry SD EÚ na otázku priameho účinku smerníc v spore medzi jednotlivcami (v tomto konkrétnom prípade veriteľ verzus spotrebiteľ) v zásade platí zákaz horizontálneho priameho účinku spočívajúci v tom, že žiadne ustanovenie smernice zaručujúce jednotlivcovi práva alebo ukladajúce povinnosti ako také sa nemôže použiť v rámci sporu, v ktorom stoja proti sebe výhradne jednotlivci.

16. Z uvedeného vyplýva, že priamy účinok je tak v zásade možný len v spore medzi jednotlivcom a štátom, kedy sa jednotlivец dovolá svojho práva vyplývajúceho zo smernice priamo voči štátu ako subjektu zodpovednému za nesprávne implementovanie smernice.

17. Problém nastal v súvislosti s pochybnosťami, kde sú hranice nepriameho účinku smernice. Súd totiž na jednej strane má za cieľ v zmysle rozsudku C-42/15 dosiahnuť plný účinok smernice pri využití všetkých aplikačných metód a ustanovení celého právneho poriadku, no na druhej strane existujú obavy, aby nedošlo v sporoch medzi jednotlivcami k aplikácii nepriameho účinku smernice contra legem a navyše aj proti princípom súkromného práva, akým je aj princíp právnej istoty.

18. Dôležitý je tiež výklad rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15 a smernice 2008/48/ES, pretože sa zdá, že súdny dvor mal „eurovýhradu“ len k amortizačnej tabuľke ako povinnej náležitosti zmluvy a len vo vzťahu k istine. Prejednávaná vec sa však netýka amortizačnej tabuľky, ale špecifikácie splátok úveru podľa jednotlivých zložiek, čo je v konečnom hľadisku relevantné aj na účely transparentnosti vstupných údajov pre výpočet RPMN.

19. Tak explicitne presné ustanovenie akým je ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ cez prizmu eurokonformného výkladu nemožno ignorovať a tolerovať absenciu údajov o výške, počte a termíne splátok istiny, úrokov a iných poplatkov v žiadnej zmluve o úvere. Zákonodarca v citovanom ustanovení jasne deklaroval, aké následky sú spojené s absenciou obligatórnych náležitostí uvedených pod písm. k) § 9 odsek 2 ZoSÚ a odvolací súd nevidí dôvod na odklon od vnútroštátneho predpisu, ktorý bol v čase vydania napadnutého rozsudku platný a účinný.

20. Zákonom č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch bola do právneho poriadku zakotvená dikcia zákonnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere o spôsobe splácania úveru podľa istiny, úrokov a iných poplatkov. Približne štyri roky táto zákonná dikcia bola spojená ešte aj kumulatívne s právom na

uviedenie súčtu týchto platieb. Nemali by byť žiadne pochybnosti, že v tom čase smernica Rady 87/102/EHS nevyžadovala plnú harmonizáciu.

21. Zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch bola transponovaná smernica 2008/48/ES z 23. apríla 2008, ktorá vyžadovala plnú harmonizáciu. Do tohto nového zákona o spotrebiteľských úveroch bola prevzatá z predchádzajúceho zákona totožná dikcia splácania spotrebiteľských úverov podľa splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

22. Klausula objasňujúca špecifikáciu splátok úveru nielen podľa istiny ale aj úrokov a poplatkov má význam, aby bol jasný údaj, (i) z čoho splátka pozostáva, (ii) či splátka obsahuje aj poplatky, (iii) či neobsahuje poplatky, ktoré nemajú byť zaradené do RPMN), (iiii) či ide o amortizované splácanie alebo bez amortizácie alebo (iiiiii) údaj o tom, v ktorých splátkach je výlučne istina a v ktorých len poplatky (pri niektorých typoch úverov sú zmluvy formulované tak, že najprv sa splácajú výlučne úroky a v poslednej splátke istina) a pod.

23. Podľa názoru odvolacieho súdu špecifikácia splátok úveru má svoj význam aj v tom, že spotrebiteľ má možnosť v prípade sankcie bezpoplatkovosti priamo zistiť, ktorej časti splátky sa táto sankcia týka. Spotrebiteľ má tiež možnosť kontroly, či v splátke použitej na účely výpočtu RPMN nie je uvedený poplatok, ktorý sa do RPMN nesmie započítať. RPMN pritom predstavuje dôležitý údaj o celkových nákladoch na úver. Špecifikácia splátok úveru môže odhaliť aj nekalé obchodné praktiky, ak by nedošlo k naplneniu predzmluvných informácií o splátkach úveru (cieľ podľa II. bod 2 smernice 2008/48/ES).

24. Zákon o spotrebiteľských úveroch v § 9 odsek 2 presne definuje, aké náležitosti, okrem všeobecných (§ 43 Občianskeho zákonníka), musí spotrebiteľská zmluva obsahovať. Okrem iného v § 9 odsek 2 písm. k) uvádza, že zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. Z uvedeného je zrejmé, že povinnými náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa úpravy platnej v čase uzavretia zmluvy medzi stranami sporu bolo aj suma, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, pričom slová suma, počet a termíny splátok sa viažu ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru, teda tak k istine, ako aj k úrokom a iným poplatkom. Je teda jednoznačné, že v každej zmluve musí byť uvedená tak výška istiny, ako aj úrokov a iných poplatkov, taktiež aj ich počet a termíny splátok. V danom prípade zmluva o úvere, ktorá bola uzatvorená medzi stranami sporu (č. I. 5 spisu) obsahovala len výšku, počet a termíny anuitnej splátky, a to v sume 192,06 Eur v počte 120 splátok s dátumom splatnosti 25. deň v mesiaci.

25. Súd odkazuje aj na odôvodnenia 9, 19, 30, 31 a 47 smernice 2008/48/ES:

„(9) Úplná harmonizácia je potrebná na to, aby sa všetkým spotrebiteľom v Spoločenstve zabezpečila vysoká a rovnocenná úroveň ochrany ich záujmov a aby sa vytvoril skutočný vnútorný trh. Členské štáty by preto nemali mať možnosť zachovať alebo zaviesť iné vnútroštátne ustanovenia ako ustanovenia tejto smernice. Takéto obmedzenie by sa však malo uplatňovať len na ustanovenia harmonizované touto smernicou. Ak neexistujú takéto harmonizované ustanovenia, členské štáty by mali mať možnosť zachovať alebo zaviesť vnútroštátne právne predpisy...

(19) Na to, aby sa spotrebiteľia mohli rozhodnúť na základe úplnej znalosti veci, mali by sa im pred uzavretím zmluvy o úvere poskytnúť primerané informácie o podmienkach a nákladoch spojených s úverom a o ich povinnostiach, ktoré si spotrebiteľ môže vziať so sebou a zväziť...

(30) Táto smernica neupravuje otázky zmluvného práva, ktoré sa týkajú platnosti zmlúv o úvere. Členské štáty preto môžu v tejto oblasti zachovať alebo zaviesť vnútroštátne ustanovenia, ktoré sú v súlade s právom Spoločenstva. Členské štáty môžu upraviť právny režim, ktorým sa riadi ponuka na uzatvorenie zmluvy o úvere, najmä to, kedy sa má predložiť, a obdobie, počas ktorého je záväzná pre veriteľa. Ak sa takáto ponuka predloží zároveň s informáciami, ktoré sa majú poskytnúť v súlade s touto smernicou pred uzavretím zmluvy, mala by sa, tak ako akékoľvek ďalšie doplňujúce informácie, ktoré môže veriteľ chcieť spotrebiteľovi poskytnúť, predložiť v osobitnom dokumente, ktorý môže byť pripojený k štandardným európskym informáciám o spotrebiteľskom úvere.

(31) Zmluva o úvere by mala zrozumiteľným a stručným spôsobom poskytovať všetky potrebné informácie, aby sa mohol spotrebiteľ oboznámiť so svojimi právami a povinnosťami, ktoré mu z nej vyplývajú.

(47) Členské štáty by mali ustanoviť pravidlá o sankciách uplatniteľných v prípade porušenia vnútroštátnych ustanovení prijatých podľa tejto smernice a zabezpečiť ich vykonávanie. Aj keď výber sankcií ostáva v právomoci členských štátov, ustanovené sankcie by mali byť účinné, primerané a odrádzajúce.“

V zmysle článku 1 tejto smernice s názvom „Predmet úpravy“: „Účelom tejto smernice je harmonizovať určité aspekty zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú zmlúv o spotrebiteľskom úvere.“

26. Článok 10 rovnakej smernice, nazývaný „Informácie, ktoré má obsahovať zmluva o úvere“, stanovuje: ods. 2 Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza:

g) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané v čase uzavretia zmluvy o úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery;

h) výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia; v prípade amortizácie istiny na základe zmluvy o úvere s dobou určitou právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej dĺžky trvania zmluvy o úvere.

Amortizačná tabuľka uvádza splátky, ktoré sa majú zaplatiť, a lehoty a podmienky ich úhrady; táto tabuľka obsahuje rozpis každej splátky s uvedením amortizácie istiny, úrokov vypočítaných na základe úrokovej sadzby úveru a prípadne i dodatočné náklady; ak úroková sadzba nie je fixná alebo sa dodatočné náklady podľa zmluvy o úvere môžu zmeniť, amortizačná tabuľka zrozumiteľne a stručne uvádza, že údaje v nej uvedené budú platné len do najbližšej zmeny úrokovej sadzby úveru alebo dodatočných nákladov v súlade so zmluvou o úvere;

j) ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny, výpis, ktorý uvádza lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov;

k) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpanie, pokiaľ otvorenie účtu nie je dobrovoľné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpanie a akýmkoľvek inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o úvere a podmienkami, za ktorých sa tieto poplatky môžu zmeniť;

u) prípadne iné zmluvné podmienky;

ods. 3. Keď sa uplatňuje odsek 2 písm. i), veriteľ sprístupní pre spotrebiteľa výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej dĺžky trvania zmluvy o úvere.

ods. 4. V prípade zmluvy o úvere, na základe ktorej splátky spotrebiteľa nevedú k okamžitej zodpovedajúcej amortizácii celkovej výšky úveru, ale sa v období a za podmienok ustanovených v zmluve o úvere alebo v doplnkovej zmluve použijú na vytvorenie istiny, informácie podľa odseku 2 musia zahŕňať zrozumiteľný a stručný údaj o tom, že takáto zmluva o úvere nezaručuje splatenie celkovej výšky úveru čerpaného na jej základe, ak sa takáto záruka neposkytne.

Článok 22 tejto smernice s názvom „Harmonizácia a záväzný charakter tejto smernice“ znie: „Keďže táto smernica obsahuje harmonizované ustanovenia, členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice.“

27. Príloha II smernice 2008/48 obsahujúca „Štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere“ uvádza vo svojom bode 2 s názvom „Opis hlavných vlastností úverového produktu“ položku s názvom „Splátky a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky poukazovať“. Tejto položke zodpovedá tento opis: „Budete musieť zaplatiť:

[Výška, počet a frekvencia splátok, ktoré zaplatí spotrebiteľ]

Úrok a/alebo poplatky sa budú splácať takto:....“

28. Vo vzťahu k záverom Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15 odvolací súd poukazuje aj na príspevok doc. JUDr. Jánošíkovej, PhD.: „Otázne však je, ako by na tento záver mal zareagovať sudca rozhodujúci konkrétny spor. Ak totiž zistí, že neuvedenie konkrétnej náležitosti v zmluve o spotrebiteľskom úvere by malo byť v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 sankcionované zánikom nároku veriteľa na úrok a poplatky, ale súčasne dospeje k záveru, že ide o náležitosť, ktorej neuvedenie v zmluve o spotrebiteľskom úvere nemá vplyv na možnosť spotrebiteľovi posúdiť rozsah jeho záväzku, tak vlastne narazil na rozpor medzi vnútroštátnou právnou úpravou a právom Únie. Keďže však norma práva Únie má v tomto prípade podobu smernice, vzhľadom na horizontálny právny vzťah medzi veriteľom a spotrebiteľom nemôže mať smernica priamy účinok. Zistený rozpor je teda možné vyriešiť len prostredníctvom nepriameho účinku smernice, čo znamená pokúsiť sa o taký výklad zákona č.

129/2010, ktorým sa rozpor odstráni. Domnievam sa však, že v tomto prípade by sudca narazil na jednu z hraníc povinnosti eurokonformného výkladu vnútroštátneho práva, ktorou je zákaz výkladu contra legem. Nevieť si totiž predstaviť, akou výkladovou metódou by bolo možné obísť príkaz považovať zmluvu o spotrebiteľskom úvere za bezúročnú a bez poplatkov obsiahnutú v § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010. Nešlo by už podľa môjho názoru o výklad práva, ale o sudcovskú tvorbu práva.“

29. Odvolací súd rovnako odkazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 7Sžo/61/2015: „Zmluva o pôžičke neobsahuje údaje podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ, t.j. konkrétne termíny jednotlivých splátok, výšku istiny, úrokov a iných poplatkov a obsahuje len výšku jednotlivých splátok, počet splátok a termín konečnej splatnosti s tým, že ďalšie údaje sú obsiahnuté v splátkovom kalendári, ktorý bol spotrebiteľovi preukázateľne doručený až po podpise zmluvy o úvere, je takáto obchodná praktika neprípustná a odporujúca čestnej obchodnej praxi. Nesúhlasil s tvrdením žalobcu, že uvedené informácie boli obsahom samotnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere ako aj splátkového kalendára, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Považoval za neprípustné, aby podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ, ktoré zmluva pod sankciou neplatnosti, resp. pod sankciou straty práv veriteľa na úroky a poplatky musí obsahovať, boli spotrebiteľovi len dodatočne po podpise zmluvy doručované poštou a zároveň vyhlasované za neoddeliteľnú súčasť zmluvy bez toho, aby bol k tomu potrebný písomný súhlas druhej zmluvnej strany. Mal za to, že takýto postup je v rozpore aj s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Krajský súd považoval tiež za neprípustné, aby spotrebiteľ vzal výšku úveru len na vedomie a aby jeho podpis na zmluve nahrádzal jeho výslovný a jednoznačný súhlas s výškou úveru. Odvolací súd v súlade s právnou úpravou ustanovenou v § 219 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. po vyhodnotení odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa v zásade odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej, spolu so správnym poukazom na právnú úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Senát odvolacieho súdu považuje právne posúdenie preskúmvanej veci krajským súdom za správne a súladné so zákonom. Vzhľadom k tomu, aby neopakoval pre účastníkov známe skutočnosti, na zdôraznenie správneho skutkového a právneho záveru súdu prvého stupňa uvádza.“

30. Odvolací súd odkazuje aj na väčšinové stanovisko Občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove: „1. Ustanovenie § 9 ods. 2 písm. l) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „sporné pravidlo“) obsahuje právo spotrebiteľa na uvedenie splátok istiny spotrebiteľského úveru ako aj splátok úrokov a poplatkov. Primárnemu účelu právnej úpravy normami spotrebiteľského práva zodpovedá taký výklad sporného pravidla, ktorý každý z atribútov vyjadrených v zákone slovami „výška“, „počet“ a „termíny splátok“ viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom, a tiež k poplatkom (porov. rozsudok NS SR z 28.06.2016 sp. zn. 7Sžo61/2015, porov. tiež pri použití historického výkladu k totožnej dikcii podľa zákona č. 258/2001 Zz. rozsudok NS SR vo veci 7Cdo/128/2016).

Uvedené zákonné pravidlo sa deroguje s účinnosťou od 01.05.2018 novelou zákona č. 129/2010 Z. z. vykonanou zákonom č. 279/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Do nadobudnutia účinnosti uvedenej zmeny zákona (uvedenej v bode 2). nie je v súlade s princípmi súkromného práva docieľiť ten istý derogačný efekt súdmi tzv. eurokonformným výkladom, pretože ten by:

1. odporoval zákazu eurokonformného výkladu contra legem,
2. odporoval by princípu právnej istoty,
3. nebol by súladný ani s výkladom rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15, keďže Súdny dvor EÚ za euronekonformnú považoval a) len amortizačnú tabuľku a b) len vo vzťahu k istine. Sporné zákonné pravidlo pritom predpokladá oveľa širší diapazón možnosti špecifikácie splátok spotrebiteľského úveru než je amortizačná tabuľka a než je len špecifikácia istiny. Navyše, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS predpokladá na účely výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) údaje o splátkach, a to tak, aby transparentne bolo zrejmé, že tam nie sú uvedené tie poplatky, ktoré môžu byť v splátkach zahrnuté, ale do RPMN sa nezapočítavajú (čl. 19 ods. 2 smernice 2008/48/ES). Smernica

taktiež výslovne predpokladá informovanie spotrebiteľov o špecifikácii splátok úrokov a poplatkov (čl.10 ods.1 písm.j/, príloha II., 2.).

31. V kontexte uvedeného ako aj so zreteľom na Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 155/2011 zo dňa 21.12.2011, v ktorom Najvyšší súd SR ustálil, že: „Požiadavky na reflektovanie kasačného rozhodnutia v následnom rozhodnutí krajského (okresného) súdu sú totiž výrazne prísnejšie, než je tomu tak v prípade „púhej“ záväznosti precedenčnej. Zatiaľ čo v prípade tzv. precedenčnej záväznosti rozhodnutí najvyššieho súdu existuje možnosť, aby všeobecný súd rôzneho stupňa (ne)reflektoval právne závery najvyššieho súdu tým, že v dobrej viere predostrie konkurujúce úvahy a začne s judikátom zmysluplný právny dialóg, kasačná záväznosť môže (pochopiteľne len za nezmeneného skutkového stavu) byť reflektovaná len bezpodmienečným rešpektovaním rozhodnutia najvyššieho súdu. V konaní nasledujúcom po kasačnom rozhodnutí preto nie je priestor pre úvahy, či je právny názor najvyššieho súdu správny, fundovaný či úplný.“ odvolací súd sa odklonil od rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 3 Cdo/146/2017 zo dňa 22.02.2018 a ustálil, že princíp právnej istoty prevažuje, smernica nemá priamy účinok na horizontálne vzťahy medzi jednotlivcami a nepriamy účinok smernice nemožno použiť contra legem, a preto v súlade s doterajšou masívnou aplikačnou praxou súdov je potrebné vyžadovať aj špecifikáciu splátok podľa istiny, úrokov a poplatkov.

32. Dôvody odklonu odvolacieho súdu od praxe NS SR (uznesenie 3 Cdo 146/2017 zo dňa 22.02.2018 a ďalšie) vychádzajú z názoru, že záver o eurokonformnom výklade s cieľom dospieť k záveru sledovaného smernicou možno urobiť až po aplikácii všetkých do úvahy prichádzajúcich výkladových metód a s využitím právneho poriadku ako celku.

33. Záverom odvolací súd dodáva, že uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 22Co/20/2018 zo dňa 27.3.2018 bola podaná prejudiciálna otázka v reakcii na rozsudok C-42/15.

34. Vzhľadom na skutočnosť, že pre vyhodnotenie úveru ako bezúročného a bez poplatkov postačuje absencia čo i len jednej z náležitostí vymedzených v ust. § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ, záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého má žalobca voči žalovanému nárok len na nesplatenú časť istiny, je správny. Keďže úver je bezúročný a bez poplatkov, žalobca nemá nárok na zmluvný úrok ako ani na poplatok z úveru či iné poplatky.

35. Podľa § 232 ods. 3 CSP, lehota na plnenie je 3 dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

36. Vo vzťahu k výroku o určení splatnosti dlhu žalovaným odvolací súd uvádza, že ustanovenie § 232 ods. 3 CSP <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/>> umožňuje súdu aj v základnom (nachádzacom) konaní určiť dlhšiu než trojdňovú lehotu na plnenie, teda aj určiť mesačné splátky, pričom na účely tohto určenia je nevyhnutné posúdiť majetkové pomery žalovanej. Pri určovaní výšky splátok je potrebné prihliadnuť na príjmy a výdavky, resp. majetkové pomery povinného subjektu, na výšku priznaného plnenia, ale aj na hľadisko záujmov oprávneného.

37. Je zřejmé, že povolenie splátok povinnému subjektu (žalovanému) je vždy zásahom do práva oprávneného subjektu (žalobcu) na dosiahnutie priznaného plnenia, avšak tento zásah je vyvážený právom povinného subjektu na zachovanie dôstojných životných podmienok.

38. Žalovaný na pojednávaní pred súdom prvej inštancie uviedol, že žiada o povolenie úhrady dlhu v mesačných splátkach po 70 Eur z dôvodu svojej nepriaznivej finančnej situácie. Je rozvedený, má vyživovaciu povinnosť voči maloletému synovi vo výške 100 Eur, keďže však nemá dostatok prostriedkov, uhrádza 50 Eur. Spláca dlh Prvej stavebnej sporiteľni vo výške 179 Eur mesačne. Býva u matky, na domácnosť jej prispieva sumou 70 Eur mesačne, za plyn hradí 66 Eur. Jeho príjem činí 500 Eur mesačne, tento mu nepostačuje na úhradu všetkých potrieb. Žalovaný zároveň predložil platobný doklad SIPO, z ktorého vyplýva, že za plyn uhrádza zálohu 66 Eur, výplatnú pásku za obdobie 03/52018, podľa ktorej čistý príjem žalovaného činil 411,38 Eur, výpis z účtu medziúveru PSS.

39. Žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie tvrdenia žalovaného o jeho finančnej, sociálnej situácii nerozporoval, preto ich má súd za nesporné (§ 151 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu nevyplýva, akým

spôsobom, v akom rozsahu a či vôbec žalobca pred vstupom do zmluvného vzťahu skúmal úverovú bonitu žalovaného.

40. Podľa názoru odvolacieho súdu je opodstatnené s poukazom na sociálne, finančné pomery žalovaného, umožniť mu zaplatiť dlh v splátkach. Povolené splátky dávajú možnosť žalovanému získať lepšiu finančnú kondíciu na splatenie dlhu. Žalovaný si je vedomý dlhu, má snahu ho vyrovnať, nedokáže to však jednorazovo. Uloženie povinnosti uhradiť dlh do troch dní od právoplatnosti rozsudku by mohlo vážne ohroziť uspokojovanie základných životných potrieb žalovaného a jeho rodiny.

41. V prípade, že žalovaný svoj dlh nebude plniť spôsobom určeným rozsudkom, omeškanie jednej zo splátok bude mať za následok zročnosť celého dlhu. To dáva určitú istotu pre žalobcu, že hrozba bude dostatočnou motiváciou pre žalovaného, aby svoju povinnosť uloženú rozhodnutím súdu plnil riadne a včas. Plynutie času nemá na postavenie žalobcu negatívny dopad, keďže mu patrí nárok na úroky z omeškania z dlžnej sumy až do času úplného splnenia dlhu. Žalobca je obchodnou spoločnosťou so stabilným zázemím na trhu, preto možnosť postupnej úhrady dlhu splátkami v súdom určenej výške nemožno vnímať ako zásah do pomerov žalobcu, ktorý by bol spôsobilý ohroziť ďalšiu činnosť žalobcu, neprimerane zhoršiť jeho majetkovú situáciu.

42. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04).

43. Správne výrok o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej vo veci samej zodpovedá aj správny súvisiaci výrok o trovách konania.

44. Za daného stavu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, vo výroku o povolení splácať dlžnú sumu v splátkach a v súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

45. V odvolacom konaní žalobca nebol úspešný. Naopak fakticky plne úspešný bol žalovaný, ktorému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že žalovanému žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nelogické, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

46. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).